

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نام درس

شرح زیارت جامعه کبیره (۴)

جلسات ۹۶ تا ۱۲۲

سرفصل جلسات

استاد

حضرت آیت الله محمدی ری شهری

تنظیم:

آموزش‌های آزاد مرکز آموزش الکترونیکی دانشگاه قرآن و حدیث

دی ماه ۱۳۹۶

فهرست جلسات

جلسه ۹۶ و ۹۷.....	۳.....
جلسه ۹۸ و ۹۹.....	۴.....
جلسه ۱۰۰ و ۱۰۱.....	۴.....
جلسه ۱۰۲ و ۱۰۳.....	۵.....
جلسه ۱۰۴.....	۷.....
جلسه ۱۰۵.....	۷.....
جلسه ۱۰۶.....	۸.....
جلسه ۱۰۷.....	۹.....
جلسه ۱۰۸.....	۹.....
جلسه ۱۰۹.....	۱۰.....
جلسه ۱۱۰.....	۱۱.....
جلسه ۱۱۱.....	۱۱.....
جلسه ۱۱۲ و ۱۱۳.....	۱۲.....
جلسه ۱۱۴.....	۱۳.....
جلسه ۱۱۵.....	۱۳.....
جلسه ۱۱۶.....	۱۴.....
جلسه ۱۱۷.....	۱۴.....
جلسه ۱۱۸.....	۱۴.....
جلسه ۱۱۹ و ۱۲۰.....	۱۵.....
جلسه ۱۲۱ و ۱۲۲.....	۱۶.....

جلسه ۹۶ و ۹۷

و شهداء دارالفناء و شفعاء دارالبقاء و الرحمة الموصولة

تداوم رحمت الهی به وسیله خاندان رسالت

اهل بیت

- شاهد و ناظر اعمال انسان در دنیا
- مسئول رسیدگی به پرونده اعمال انسان در آخرت
- شفیع انسان‌ها در آخرت (در صورت شایستگی)

معنای شهید چیست؟

چرا به کشته شده در نبرد، شهید گفته می‌شود؟

مفهوم شفاعت چیست؟

والرحمة الموصولة اشاره‌ای است به آیه ولقد وصلنا لهم القول لعلهم يتذكرون

شفاعت در قرآن

شفاعت کنندگان چه کسانی هستند؟

۱. قرآن
۲. خویشاوند
۳. صفت امانت داری
۴. پیامبر اسلام
۵. اهل بیت
۶. کارهای خوب
۷. انسان‌های خوب

روایت پیامبر درباره انواع شفیع در قیامت

تداوم رحمت الهی

اهل بیت در دنیا ناظر اعمال انسان هستند و در آخرت محاسب و شفیع هستند و در نتیجه رحمت موصوله هستند

بالاترین مقام شفاعت متعلق به کدام یک از شفیعان است؟

جلسه ۹۸ و ۹۹

و الایة المخزونه وأمانة المحفوظه

تلاش برای شناخت مقامات معنوی اهل بیت علیهم السلام

اهل بیت آیه مصون از دسترسی نا اهلان

اهل بیت علیهم السلام بزرگترین آیات الهی

امانت داری سیاسی به مردم و رهبران الهی

معانی احتمالی و الأمانة المحفوظة

۱. شما امانت الهی هستید که خداوند شما را در کنار قرآن حفظ کرده

۲. شما امانت الهی هستید که حفظ آن بر مردم واجب است

۳. شما امانت داری الهی هستید.

جایگاه حق مردم و حق رهبری در قرآن

در اسلام تعریف رهبری چیست؟

آیا حق مردم اولویت دارد یا حق رهبری؟

مقصود از «امانت» در آیه شریفه «إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ» چیست؟

امیر المؤمنان علیه السلام حق مردم را چگونه تبیین می کنند؟

امانت داران حقیقی چه کسانی هستند؟

جلسه ۱۰۰ و ۱۰۱

والباب المبتلى به الناس من أتيكم نجى و من لم ياتكم هلك الى الله تدعون و عليه

تدلون و به تؤمنون و له تسلمون و بأمره تعملون و الى سبيله ترشدون

تلاش برای موفقیت در آزمون ولایت و امامت

مقصود از باب حطه چیست؟

روایت پیامبر در تشبیه اهل بیت به باب حطه

آثار ورود به باب حطه چیست؟

باب حطه بنی اسرائیل چیست؟

مردود شدن امت صدر اسلام در آزمون ولایت و امامت

موفقیت مردم ایران در آزمون ولایت و امامت

سعد من والا کم و....

رستگاری پیروان ولایت و گمراهی منکرین آن

جلسه ۱۰۲ و ۱۰۳

و من جحدکم کافر، و من حاربکم مشرک و من رد علیکم فی اسفل درک من الجحیم

مقصود از اینکه اگر کسی اهل بیت را انکار کند کافر است چیست؟

معنای کفر در لغت چیست؟

معانی کفر در قرآن:

- کفر مذموم
 - کفر علمی
 - کفر جهلی
 - کفر نعمت
 - کفر معصیت
- کفر ممدوح
- کفری که نه مذموم است و نه ممدوح

کسی که منکر ولایت است مرتکب چه نوع کفری شده است؟

مراد از «و من جحدکم کافر» چه نوع کفری است؟

مراد از «و من حاربکم مشرک» چیست؟

شرک چیست؟

شرک در قرآن و حدیث به چه معناست؟

جهان بینی شرک به چند دسته تقسیم می‌شوند؟

بت پرستی چند نوع داریم؟

انواع شرک و بت:

○ هوای نفس

○ بت‌های جماد

○ بت‌های جان دار (بت پرستی نوین)

مادر تمام بت ها کدام است؟

روایت امام صادق درباره ممانعت بنی‌امیه از آموزش شرک

معنای شرک در این فراز چیست؟

منظور از قدرتهای موهوم و خیالی چیست؟

روایاتی در این باب که محارب با امام معصوم محارب با خدای متعال است

راد مقام رفیع ولایت امام معصوم علیهم السلام در پایین ترین درکات جهنم است

رد کردن اهل بیت به چه معناست؟

أشهد أن هذا سابق فيما مضى و جار لكم فيما بقى

بیان دور نمایی از عظمت ذاتی اهل بیت علیهم السلام

گواهی زائر به:

• آنچه از ابتدای زیارت تا بدین جا عرض شد در مورد همه حضرات اهل بیت علیهم السلام

صادق است

• آنچه در حکم اخیر عرض شد در مورد همه حضرات اهل بیت علیهم السلام صادق است

• اینکه جان‌های شریف شما نور و سرشت شما اهل بیت علیهم السلام یکسان است

روایاتی که نشان دهنده این است که طینت اهل بیت علیهم السلام یکسان است

سؤال:

اعتقاد به عظمت ذاتی اهل بیت چه اثری دارد؟

جلسه ۱۰۴

وَأَنْ أَرَوْاحَكُمْ وَنُورَكُمْ وَطِينَتَكُمْ وَاحِدَةً

وحدت طینت حضرات معصومین علیهم السلام

روایاتی در مورد نور امیرالمؤمنین علیه السلام

مراد از یکی بودن انوار اهل بیت علیهم السلام چیست؟

وحدت طینت حضرات معصومین به چه معناست؟

مراد از نور اهل بیت چیست و به چه معناست؟

دعایی که امام علی علیه السلام به نوق بکالی تعلیم دادند چیست؟

مراد از معرفت یافتن در این زیارت نورانی چیست؟

جایگاه طهارت ویژه اهل بیت علیهم السلام و اشاره به چیست؟

معنای طیب و طاهر چیست؟

سؤال:

با توجه به اینکه ائمه علیهم السلام دارای طینت واحد هستند از لحاظ مقام و منزلت هم یکی هستند؟

با توجه به نوع خلقت معصومین علیهم السلام چطور پیامبر می فرماید من هم بشری مثل بقیه انسانها هستم؟

جلسه ۱۰۵

خَلَقَكُمْ اللَّهُ أَنْوَاراً فَجَعَلَكُمْ بَعْرَشَهُ مُحَدِّقِينَ حَتَّىٰ مِنْ عَلَيْنَا بِكُمْ فَجَعَلَكُمْ فِي بَيْتِ أَذْنِ اللَّهِ أَنْ تَرَفَعَ

اهل بیت پیش از خلقت مادی به صورت نور بوده اند

نورهای اهل بیت حتی پیش از خلقت بدن آنها احاطه بر عرش خدا داشته است

انوار اهل بیت برای هدایت انسانها پس از خلقت عنصری ایشان در خاندان ویژه ای قرار گرفته است

ماهیت نور اهل بیت چیست؟

آیا میتوان به حقیقت خلقت نوری ائمه علیهم السلام پی برد؟

روایاتی در باب خلقت نوری ائمه علیهم السلام

معنای عرش الهی چیست؟

معنای احاطه بر عرش چیست؟

فجعلکم فی بیوت اشارهای است به آیه فی بیوت اذن الله ان ترفع

روایت امام صادق در تفسیر آیه نور

جلسه ۱۰۶

فجعلکم فی بیوت اذن الله

مراد از خانه در بیوت اذن الله چیست؟

معنای بیت در روایت امام باقر در تفسیر آیه ۳۶ سوره نور

عظمت ذاتی خاندان رسالت

پیام این فراز از زیارت

۱. اگر کسی طالب نور خداوند است باید به خانه‌هایی برود که در آنجا یاد خدا می‌شود. و بزرگترین

مصدق آن خانه اهل بیت علیهم السلام است

۲. مهمترین ویژگی مربیان حقیقی این است که انسان را به یاد خدا می‌اندازد

معنای صلوات

اقسام صلوات

• صلوات خداوند، فرو فرستادن رحمت الهی است

• صلوات مؤمنان و فرشتگان درخواست رحمت الهی است

معنای وجعل صلوتنا علیکم چیست؟

آیا بعد از خلقت بدن ائمه علیهم السلام باز هم بر عرش احاطه دارند؟

جلسه ۱۰۷

وجعل صلوتنا علیکم

روایاتی در بیان معنای صلوات

معنای صلوات خدا و ملائکه در آیه ان الله وملائکته یصلون علی النبی

معانی صلوات

- طلب رحمت
- ستودن و ثنا گفتن

وجعل صلوتنا علیکم با فرازهای قبلی زیارت جامعه چه ارتباطی دارد؟

تکریم خاندان رسالت

سروده امام شافعی درباره صلوات بر خاندان پیامبر

شیوه صلوات صحیح چیست؟

سؤال:

آیا صلوات ما برای اهل بیت علیهم السلام فایده‌ای دارد یا خیر؟

جلسه ۱۰۸

و ما خصنا به من ولایتکم طیباً لخلقنا

نقش ولایت اهل بیت علیهم السلام در سازندگی معنوی انسان

خُلِقْنَا صحیح است یا خَلَقْنَا؟

ولایت اهل بیت علیهم السلام

- طهارهٔ لافسنا: پاکیزه تر شدن نفس و جان انسان
- زکیهٔ لنا: رشد روحی انسان
- کفارهٔ ذنوبنا: پاکی انسان از آلودگی گناهان

روایاتی در باب صفات شیعه

چه کسانی دشمن اهل بیت علیهم السلام هستند؟

ولایت اهل بیت علیه السلام سبب پاکیزگی در خلقت انسان

روایاتی که عدم دشمنی با اهل بیت را نشانه حلال زادگی می داند

سؤال:

تقصیر فردی که والدینش بقض نسبت به اهل بیت داشته اند چیست؟

جلسه ۱۰۹

فبلغ الله بكم اشرف محل المكرمين واعلى منازل المقربين وارفع درجات المرسلين حيث لا يلحقه لاحق ولا يفوقه فائق ولا يطمع في ادراكه طامع حتى لا يبقى ملك مقرب..... و شرف محلكم و منزلتكم عنده و كرامتكم عليه و خاصتكم لديه و قرب منزلتكم منه

تبیین مقامات اهل بیت علیهم السلام و تبیین یک معنا از معانی صلوات بر ایشان

معرفی مقام اهل بیت به همه موجودات ذی شعور

تکریم اهل بیت علیهم السلام به چه شکل است

بابی انتم و امی و نفسی و اهلی و مالی و اسرتی

تبیین معنای دوست داشتن، نسبت به اهل بیت علیهم السلام

معنای بابی انتم و امی و نفسی به چه معناست؟

آیا عبارت فدا شدن تعارف است یا واقعیت؟

جلسه ۱۱۰

اشهد الله و اشهدکم....

شاهد گرفتن و عرضه دین به امام علیه السلام

داستان پاسخ تلقین گفتن آیه الله بروجردی در قبر

معانی مستبصر شأنکم چیست؟

معنای و بضاللة من خالفکم چیست؟

معنای محتمل لعلمکم چیست؟

روایت امام صادق درباره دشواری فهم احادیث

چه کسی قادر به فهم احادیث ائمه علیهم السلام است؟

معنای محتجب بدمتکم چیست؟

بهترین راه برای در امان ائمه علیهم السلام قرار گرفتن چیست؟

جلسه ۱۱۱

محتجب بدمتکم، معترف بکم مؤمن بایابکم مرتقب لدولتکم

معنای معترف بکم

مؤمن بایابکم مصدق برجعتکم

یکی از عقاید اختصاصی شیعه چیست؟

مفهوم رجعت چیست؟

روایاتی در باب اولین رجعت کنندگان

آیا آیاتی در قرآن کریم پیرامون رجعت آمده است؟

جلسه ۱۱۲ و ۱۱۳

مستشفع إلى الله عزوجل بكم و مسلم فيه معكم

مستشفع إلى الله اشاره‌ای است به آیه وابتغو الیه الوسيلة

به چه وسیله ای میتوان به خدا تقرب یافت؟

بهترین وسیله برای تقرب به خدا چیست؟

داستان انحراف طلبه‌ای که توسل به اهل بیت را ترک کرد

آثار توسل به اهل بیت علیهم السلام

مؤمن به سر و علانیت به چه معناست؟ (الف) ایمان به امام حاضر و امام غائب

(ب) ایمان به کمالات باطنی و ظاهری اهل بیت

معنای و شاهدکم و غائبکم و اولکم و آخرکم

معانی و مفوض فی ذلک کله الیکم

معنای سر و علانیت چیست؟

مومن بسرکم ... و یمكنکم فی أرضه

ترجمه این فراز از زیارت

فی ایامه اشاره به رجعت است

فی ایامه اشاره‌ای است به آیه و ذکرهم بایام الله

ایام الله چه روزهایی است

مهمترین ایام الله چه روزی است؟

فثبتنی الله ابدًا ما حییت علی موالاتکم و محبتکم و دینکم و تقر غدا برؤیتکم

اقسام ایمان

• ایمان مستودع

• ایمان عاریه ای

• ایمان مستقر

و وفقنی لطاعتکم و یحشر فی زمرتکم

ترجمه این فراز از زیارت چیست؟

جلسه ۱۱۴

فمعکم معکم النار

ترجمه این فراز از زیارت

تولی و تبری

اقسام بت

انواع شک کنندگان به اهل بیت علیهم السلام

تعبیر قرآن کریم از شیطان

و من کلّ ولیجّه اشاره‌ای است به آیه أم حسبتم... ولا المؤمنین ولیجّه

روایت امام حسن عسکری در تبیین معنای ولیجّه

انواع امام در قرآن

جلسه ۱۱۵

بابی انتم و امی و نفسی و مالی...

نقش امام شناسی در خداشناسی

امام شناسی چه ارتباطی به شناخت خدای متعال دارد؟

واژه نفسی چه نوع معرفتی را بیان می‌کند؟

روایاتی در باب علت حضور اهل بیت علیهم السلام در بین انسانها

من أراد الله بدأ بکم و من وحده قبل عنکم....

مسئله توحید چه ارتباطی با ولایت اهل بیت علیهم السلام دارد؟

مراتب ذات چیست؟

- توحید ذات
- توحید افعال
- توحید صفات
- توحید طاعت

روایات پیامبر درباره شناخت حقیقی خدا از طریق ولایت ائمه

روایاتی در باب رابطه شناخت اهل بیت و شناخت خدا

جلسه ۱۱۶

موالی لا أحصى ثنائکم و لا أبلغ من المدح کنهکم و من الوصف قدرکم و

نقش انسان کامل در نظام هستی

مهمترین درس زیارت جامعه کبیره چیست؟

خداوند چه کارهایی را به واسطه اهل بیت آغاز می کند؟

نظرات پیرامون بکم فتح الله

دین خدا توسط چه کسانی آغاز و پایان می پذیرد؟

روایاتی پیرامون شروع و پایان اسلام

اقسام ولایت اهل بیت کدام است؟

جلسه ۱۱۷

آتاکم الله ما لم احدا من العالمین طأطأ کل شریف لشرفکم و بخع کل متکبر

ولایت تکوینی اهل بیت علیهم السلام چیست؟

روایتی زیبا از تصرف تکوینی امام صادق علیه السلام

آیا هر انسانی میتواند ولایت تکوینی را کسب کند؟

با چه شرایطی انسان قادر است به درجاتی از ولایت تکوینی دست یابد؟

جلسه ۱۱۸

و اشرق الارض بنورکم و فاز الفائزون بولایتکم بکم یسلک الی الرضوان و علی من جحد ولایتکم
غضب الرحمن

ترجمه این فراز از زیارت چیست؟

منزلت اهل بیت علیهم السلام در پیشگاه خداوند

و اشرق الارض بنورکم اشاره ای است به آیه (واشرق الارض بنورها ربّها) زمر: ۶۹

معانی بنور ربها چیست؟

- نور عدالت
- نور خاصی غیر از نور خورشید و ماه
- زدوده شدن حجاب و ظهور حقایق اشیاء و اعمال انسان ها از خیر و شر (دیدگاه علامه طباطبائی)
- نور اعمال خود انسان
- نوری که خداوند به اهل ایمان عنایت کرده است

معانی «و أشرق الأرض بنورکم» چیست؟

- زمین به نور هدایت اهل بیت روشن شده است
- اگر نور شما نبود نور خورشید و ماه هم نبود
- بر اساس روایت رب الارض = إمام الارض
- در قرآن کریم رب به معنای انسان به کار رفته است

ترکیب غضب با رحمان چه معنایی دارد؟

بابی انتم و اُمی... و أصدق وعدکم

ترجمه فراز «بابی انتم و اُمی... و أصدق وعدکم»

تفاوت روح و نفس چیست؟

جلسه ۱۱۹ و ۱۲۰

کلامکم نور و أمرکم رشد و وصیتکم التقوی و فعلکم الخیر و عادتکم الاحسان و و أنقذنا من

شفا جرف الهلکات و من النار

ترجمه این فراز از زیارت چیست؟

تفاوت های اهل بیت علیهم السلام در آثار معنوی آنها

اقسام نیکی کدام است؟

معانی بلا چیست؟

منشاء همه خوبی ها کجاست؟

بأبی أنتم و اُمی و نفسی بموالاتکم.....و بموالاتکم تقبل الطاعة المفترضة

ترجمه این از فراز زیارت چیست؟

برکات محبت و ولایت اهل بیت علیهم السلام چیست؟

کدام کلمه با پذیرفتن ولایت اهل بیت کامل می‌شود؟

شرط توحید چیست؟

توحید چگونه کامل می‌شود؟

بهای بهشت چیست؟

حدیث سلسله الذهب چیست؟

تمام شدن نعمت الهی بر جامعه اسلامی چیست؟

بهترین وسیله ای که باعث اتحاد مسلمین است چیست؟

جلسه ۱۲۱ و ۱۲۲

و بموالاتکم تقبل الطاعة.....والشفاعة المقبولة

برکات ولایت و محبت اهل بیت علیهم السلام چیست؟

شرط قبولی اعمال چیست؟

روایت پیامبر درباره اهمیت ولایت اهل بیت

نقش ولایت اهل بیت در قبولی اعمال چیست؟

چرا مودت اهل بیت واجب است؟

اولین حق اهل بیت علیهم السلام چیست؟

راه آشنایی با خدا، دوستی اهل بیت است

و المقام المحمود اشاره‌ای است به آیه (عسی ان یبعثک ربک مقاماً محموداً) اسراء: ۷۹

مراد از مقام محمود چیست؟

والمكان المعلوم اشاره‌ای است به آیه (ما منّا اِلّا له مقام معلوم) صافات: ۱۶۴

جایگاه وظیفه هر یک از اهل بیت

روایت تفسیر قمی درباره جایگاه خاص اهل بیت

تفسیر دعا‌های پایانی زیارت جامعه کبیره

مراتب گواه گواهان
رابطه زیغ و انحراف چیست؟

دعای راسخان در علم
مراتب راسخان در علم
نشانه راسخان در علم
روایت امام کاظم درباره راسخان در علم

روایت امام صادق درباره دعای ربنا لا تزغ قلوبنا
اسباب ضعف یا شدت ایمان بر اساس روایات

۱. ورع و تقوی
۲. موافقت فعل با قول انسان
۳. ملازمت با صراط مستقیم
۴. دعا در کنار عمل

رابطه آیه فلماً زاغوا ازاع الله با دعای ربنا لا تزغ قلوبنا

چگونه ایمان با ثبات می‌شود؟

روایت امیرالمؤمنین درباره راه ثبات ایمان

حضرت علی علیه السلام در پاسخ به اسباب ثبات ایمان، چه می‌فرمایند؟

امیرمؤمنان درباره چگونگی زوال ایمان چه می‌فرمایند؟

امام صادق علیه السلام درباره چگونگی شناخت اهل نجات چه می‌فرمایند؟

اقسام ایمان کدام است؟

دعا چه تأثیری در ثبات ایمان دارد؟

ایمان عاریه ای چیست؟

امیرالمؤمنین علیه السلام درباره ایمان عاریه‌ای چه می‌فرمایند؟

داستان فضیل ابن عیاض و شاگردش

سبحان ربنا ان کان و صلی الله علی محمد و آله الطاهرين و سلم تسلیما کثیرا

تفسیر فراز آخر زیارت جامعه کبیره

درخواست زائر در پایان زیارت جامعه کبیره چیست؟

دلیل اینکه خطاب ولی الله به صورت مفرد آمده است چیست؟

مهمترین درخواست زائر چیست؟

بخشش کدام گناه به خشنودی امام وابسته است؟

رابطه دوستی اهل بیت علیهم السلام و دوستی خدای متعال چیست؟

بالاترین مرتبه معرفت چیست؟

آخرین درخواست زائر چیست؟

پرسش و پاسخ:

راه درمان صفات زشت مانند حسد چیست؟